



PORTFEL NALEŻNOŚCI POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW

lipiec
2014 r.

PROJEKT BADAWCZY:
KONFERENCJI PRZEDSIĘBIORSTW
FINANSOWYCH W POLSCE ORAZ
KRAJOWEGO REJESTRU DŁUGÓW

Informacja sygnałna

PORTFEL NALEŻNOŚCI POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW

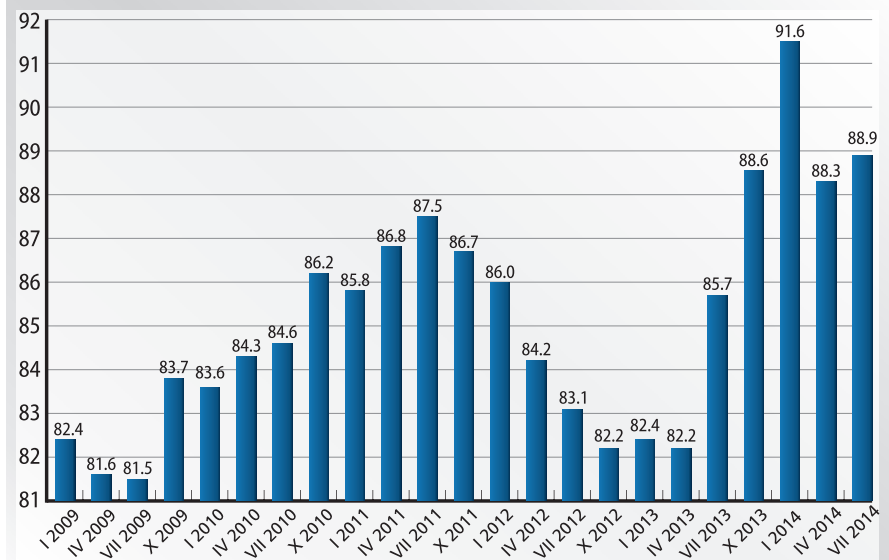
dr Piotr Białowolski

lipiec 2014 r.

Projekt badawczy:
Konferencji Przedsiębiorstw
Finansowych w Polsce oraz
Krajowego Rejestru Długów

Informacja sygnałna

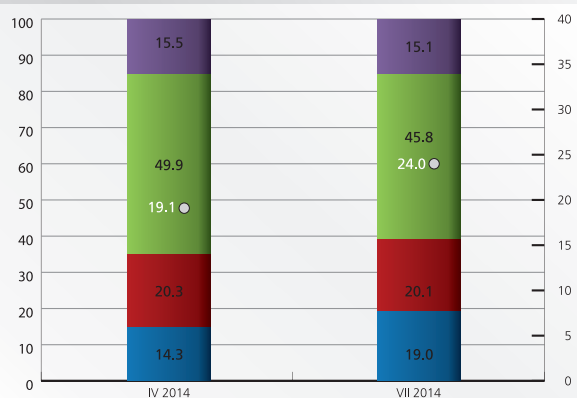
Indeks Należności Przedsiębiorstw (INP)



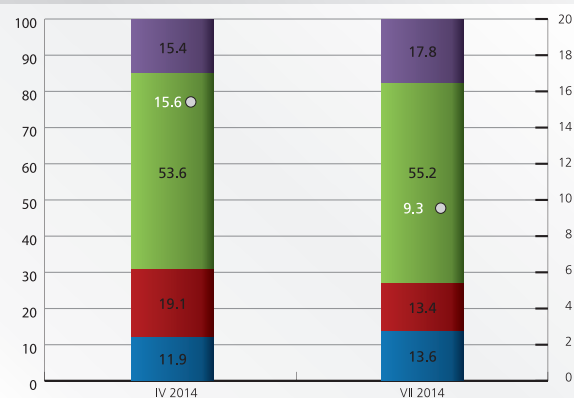
W lipcu 2014 r. Indeks Należności Przedsiębiorstw (INP) utrzymał bardzo wysoką wartość. Pomimo spadku INP obserwowanego w okresie między styczniem 2014 r. a kwietniem 2014 r., aktualnie obserwowana wartość jest drugą najwyższą w prawie sześciolletniej historii badania. Wartość Indeksu Należności Przedsiębiorstw (INP) obecnie wynosi 88,9 punktu i jest o prawie 4 pp. wyższa od długookresowej średniej. Wartości INP są wyznacznikiem sytuacji w obszarze należności polskich firm i pokazują w sposób syntetyczny problemy z terminowym otrzymywaniem należności przez polskie przedsiębiorstwa. Obserwując bardzo silne powiązanie między INP i dynamiką Produktu Krajowego Brutto można spodziewać się, że w drugim i trzecim kwartale 2014 r. tempo wzrostu PKB liczone w ujęciu rocznym nie będzie aż tak silne, jak w pierwszym kwartale, ale wciąż oscylować będzie wokół poziomu 3%.

INP jest odzwierciedleniem stanu i opinii przedsiębiorców dotyczących sześciu obszarów związanych z należnościami: stanu i prognozy problemów z ich egzekwowaniem; przeciętnego odsetka przeterminowanych należności w portfelu firmy; średniego okresu przeterminowania; odsetka firm w gospodarce, które na skutek problemów z należnościami nie mogą terminowo regulować swoich płatności; a także przeciętnego odsetka kosztów związanych z nieterminowymi płatnościami ze strony klientów/kontrahentów. Wzrost INP w bieżącym kwartale w największym stopniu związany był z poprawą oceny portfela należności.

Na poprawę wskazań INP wpływ miał również spadek odsetka firm, które odczuwają konsekwencje opóźnień w otrzymywaniu należności i mają w związku z tym problemy z regulowaniem własnych zobowiązań, a także zmniejszenie udziału kosztów związanych z opóźnieniami w całkowitych kosztach firm.

Skala problemów z regulowaniem zobowiązań przez klientów/kontrahentów
polskich przedsiębiorców – stan bieżący

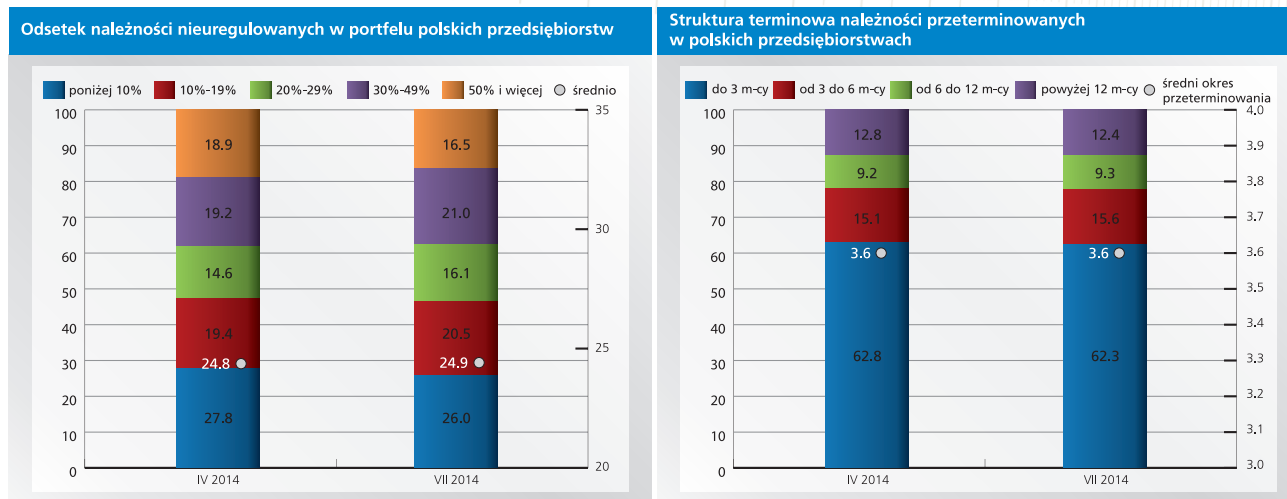
■ Nie, taki problem u mnie nie występuje ○ Saldo odpowiedzi
■ Tak, ale skala tego problemu się zmniejsza
■ Tak, ale problem utrzymuje się na stałym poziomie
■ Tak, i problem narasta

Skala problemów z regulowaniem zobowiązań przez klientów/kontrahentów
polskich przedsiębiorców – przewidywania

■ Nie będą występować ○ Saldo odpowiedzi
■ Wystąpią, ale w skali mniejszej niż do tej pory
■ Wystąpią, w takiej samej skali jak do tej pory
■ Wystąpią, ale w skali większej niż do tej pory

W ostatnim kwartale sytuacja przedsiębiorstw w obszarze należności po raz kolejny poprawiła się. Obecny wynik jest drugim najlepszym w całej historii badania (od stycznia 2009 r.), co pozwala przypuszczać, że w najbliższym okresie problemy z należnościami będą w mniejszym stopniu wpływać na sytuację gospodarczą niż miało to miejsce w okresie największego nasilenia zjawisk kryzysowych. Z rosnącymi problemami z odzyskiwaniem należności boryka się aktualnie w Polsce 15,1% wszystkich firm. Te, które deklarują malejące problemy z odzyskiwaniem należności lub ich całkowity brak, stanowią natomiast 39,1% całości. Bardzo pozytywny obraz sytuacji w obszarze należności jest zapewne w dużej mierze odbiciem coraz większej dbałości polskich firm o stan ich portfeli, co wiąże się ze stosowaniem coraz skuteczniejszych narzędzi do monitorowania kontrahentów pod kątem ich zachowań płatniczych. Większa dyscyplina w regulowaniu należności przekłada się zaś na większą stabilność prowadzonej działalności gospodarczej i może być czynnikiem dodatkowo stymulującym wzrost w nadchodzących kwartałach.

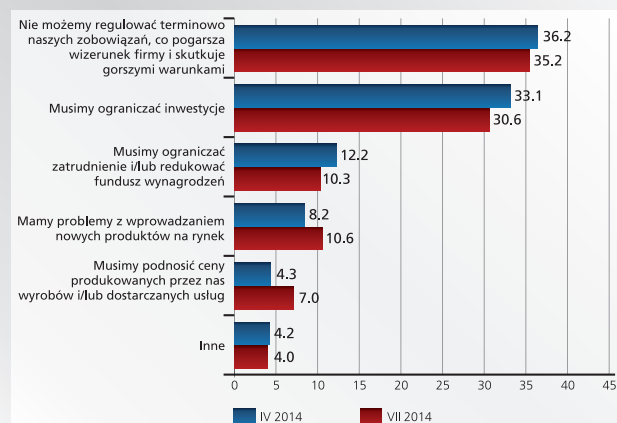
Pomimo poprawy oceny bieżących problemów z należnościami w polskich firmach, perspektywy dotyczące spływu należności pogorszyły się. Wartość salda na obecnym poziomie (+9,3 pp.) oznacza, że odsetek firm, które spodziewają się spadku problemów z odzyskiwaniem należności oraz tych, które spodziewają się, że takie problemy w ogóle nie będą występować, przewyższa o 9,3 pp. odsetek firm, które spodziewają się pogorszenia stanu należności. Odpowiedzi na pytanie o prognozę spływu należności mogą skłaniać do przewidywania, że w kolejnych miesiącach sytuacja finansowa przedsiębiorstw nie będzie się poprawiać tak szybko, jak do tej pory. Dobre perspektywy polskiej gospodarki na razie wydają się jednak nie zagrożone.



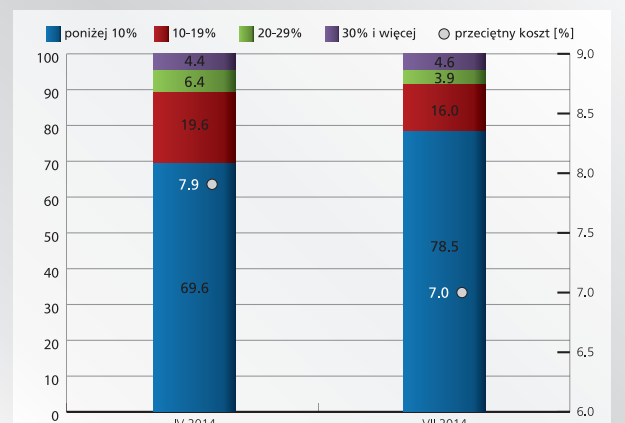
Po tym, jak w październiku 2013 r. odsetek przeterminowanych należności w portfelach polskich przedsiębiorstw spadł do historycznie niskiego poziomu 22,7%, w ostatnich trzech kwartałach obserwowany jest jego niewielki wzrost. Warto jednak podkreślić, że wartości odnotowane w kwietniu i lipcu 2014 r. (odpowiednio 24,8% oraz 24,9%) są wciąż o prawie 1 pp. poniżej średniej z dotychczasowej, pięcioletniej historii badania. Oznacza to, że udział należności przeterminowanych w portfelach należności polskich firm pozostaje pod kontrolą. Bardzo niewielki wzrost udziału należności przeterminowanych w portfelu należności polskich przedsiębiorstw w ostatnim kwartale może niepokoić w mniejszym stopniu, gdyż wynika głównie ze wzrostu liczby firm, w których przeterminowane należności są na średnim poziomie. Udział firm, które mają największe problemy z należnościami i w których opóźnienia stanowią ponad 50% zmniejszył się z 18,9% do 16,5%. Spadek ten jest optymistyczny, gdyż zaległości w dużej skali mogą być potencjalnie największym powodem do powstawania problemów z płynnością i bankructwa firm.

Pomimo symbolicznego wzrostu w obecnym badaniu, zarówno w obecnie, jak i w poprzednich trzech kwartałach, przeciętny okres przeterminowania należności utrzymywał się na historycznie niskim poziomie oscylując wokół 3 miesięcy i 18 dni. Po raz kolejny do historycznie najniższego poziomu spadł udział faktur opóźnionych o ponad 6 miesięcy. Obecne wyniki wskazują, że już jedynie 21,6% faktur, które nie zostały zapłacone w terminie jest opóźnione o ponad pół roku. Względem poprzedniego kwartału wzrósł natomiast udział opóźnień wynoszących od 3 do 6 miesięcy, co może być odbiciem pogorszenia portfeli należności polskich firm zaobserwowanego w poprzednim kwartale.

Odsetek przedsiębiorstw wskazujących na podejmowanie wybranych działań w związku z nieregularną obsługą zobowiązań przez klientów/kontrahentów



Odsetek przedsiębiorstw, których koszty ponoszone w związku z nieregularną obsługą zobowiązań przez klientów/kontrahentów wynoszą



W badaniu Portfel należności polskich przedsiębiorstw przeprowadzonym w lipcu 2014 r. spadło znaczenie dwóch głównych skutków związanych z występowaniem opóźnień. Wciąż na pierwszym miejscu w grupie barier związanych z występowaniem opóźnień wskazywane są utrudnienia w regulowaniu własnych zobowiązań mogące skutkować powstawaniem zatorów płatniczych. Wskazuje na nie obecnie 35,2% firm w polskiej gospodarce. Względem sytuacji sprzed trzech miesięcy, oznacza to spadek o 1 pp. Na konieczność ograniczania inwestycji wskazuje obecnie 30,6% ogółu przedsiębiorstw w Polsce, co oznacza odsetek o prawie 3 pp. niższy od tego, który obserwowany był w poprzednim kwartale. Zmniejszenie skali występowania ograniczeń w działalności inwestycyjnej może mieć bardzo korzystny wpływ na gospodarkę, gdyż od dłuższego czasu obserwowana jest bardzo niska dynamika inwestycji

Poprawa koniunktury w obszarze należności znalazła również odbicie w udziale kosztów, które ponoszone są przez polskie firmy w związku z nieterminową obsługą zobowiązań przez klientów/kontrahentów. Obecnie wydatki na te cele stanowią przeciętnie 7,0% ogółu kosztów przedsiębiorstw i są o 0,8 pp. poniżej długookresowej średniej dla badania Portfel należności polskich przedsiębiorstw. Obserwowany obecnie spadek kosztów wynika ze wzrostu odsetka przedsiębiorstw, w których koszty związane z nieterminowością klientów/kontrahentów wynoszą poniżej 10% całości, a także spadku udziału tych firm, w których koszty opóźnień stanowią 10-30% ogółu kosztów. Warto nadmienić, że szacunki wskazują, iż zmniejszenie kosztów związanych z opóźnieniami o ok. 1/3 mogłoby wpłynąć na przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego o ok. 0,1 pp. rocznie.

